

REKONSTRUKCE VODNÍ TVRZE

Vodní tvrz – stav a perspektivy

1. Z historie Vodní tvrze

- na místě dnešní stavby stála již v pol. 13. st. gotická věžová tvrz, která byla jedinou záštitou města, jež nikdy neměla městské hradby. Přívodní zdi jsou 190 cm široké, místo oken byly stěny, most byl padací, neomítnutá stavba působila ponuře
- 14./15. st. byla v držení svetských majitelů, rod Mušín prováděl veškeré stavební úpravy
- 1547 se stala celá budova součástí majetku vřatislavského biskupství a v biskupském držení zůstala do r. 1945
- 1727 byla budova při velkém požáru města těžce poškozena a přistoupilo se k důkladné přestavbě, při které dostala charakter zámku
- po roce 1945 byla odevzdána státu
- 1946 uvolněna pro okresní Vlastivědné muzeum
- 1963 se jesenické muzeum stalo součástí Vlastivědného ústavu v Šumperku
- 1996 – Vlastivědné muzeum Jesenicka
- 2003 – pod Krajským úřadem Olomouckého kraje

2. Etapa rekonstrukce od roku 2007

Po nástupu editelky Mgr. Veroniky Rybové v roce 2007 byl s architekty L. a M. Lachmannovými vypracován záměr rekonstrukce Vodní tvrze, který má dva základní cíle

- zpřístupnit objekt Vodní tvrze návštěvníkům a vytvořit z přirozené dominanty města skutečně fungující a vyhledávané kulturní společenské centrum
- zajistit optimální využití stávajících prostor Vodní tvrze

Navrhované změny respektují historické hodnoty objektu, jedná se o změny dispoziční-provozní.

Po stavebně-technické stránce objekt nejeví výrazné známky poškození, zejména díky rozsáhlé rekonstrukci v roce 1970. Naopak z hlediska architektonicko-estetického jsou některé zásahy nevhodné a je třeba uvažovat o odstranění i nahrazení. Jedná se například o dlažbu, vstupní schodiště na nádvoří, okenní a dveřní výplně, podlahy.

Zásadní navrhovanou změnou je:

1. uvolnění prostor východního křídla, kde jsou situovány depozitáře, nalezení vhodných prostor pro uložení sbírkových předmětů by umožnilo využití historické budovy v centru města pro návštěvníky
2. vytvoření přehledného vstupního prostoru s pokladnou, šatnou pro návštěvníky
3. rozšíření plochy využitelné pro výmněné výstavy
4. vytvoření umělecké kavárny, vinárny s galerií
5. vyřešení problému se zcela nevhodným umístěním kanceláří do 2. podlaží, vytvoření zasedací místnosti pro odborné přednášky, společenské setkání
6. vyřešení bezbariérového přístupu a vybudování výtahu
7. vyřešení problému absence skladových prostor pro výstavní fundus
8. zastřešení nádvoří z důvodu potřeby nástupního prostoru pro veřejnost, konání výstav a kulturních společenských akcí

Kromě architektonicko-stavebních zásahů bylo zřejmé, že vybavení interiéru nesplňuje požadavky na moderní způsob vystavování, tudíž bylo nutné začít vybavovat Vlastivědné muzeum Jesenicka moderním výstavním fundusem a zrekonstruovat stálé expozice a vytvořit nové.

Záměrem předpokládá využití milionových částek, jejichž uvolnění naráželo na nevýhodně nastavené smluvní vztahy ohledně pronájmu Vodní tvrze a pozemků. Vodní tvrz je spravována Lesy České republiky a Krajskému úřadu Olomouckého kraje je pronajímána. Aby byly chráněny investice, byla podepsána nová smlouva o pronájmu Vodní tvrze na 25 let a zizovatel Olomoucký kraj tak zadal každoročně uvolňovat finanční prostředky na rekonstrukci Vodní tvrze.

2007

prob hla rekonstrukce prostor Rytí ského sálu

Došlo k rekonstrukci elektroinstalace, výstavního osv tlení, podlahové krytiny, vytvo ení podia a díky firm CAMPA NET a.s., která v novala Vlastiv dnému muzeu Jesenicka 600 000,- K byl zakoupen výstavní fundus. Prostor slouží p edevším pro krátkodobé výstavy, v budoucnosti (po rekonstrukci nádvo í) plánujeme konání svatebních ob ad .

2008

za aly práce na projektu na rozsáhlou opravu st ešní krytiny a krov architektky Lachmannovými.

V roce 2009 pak byla provedena obnova stěchy Vodní tvrze. Původně byla plánována pouze výměna střešní krytiny, po provedení stavební technické průzkumu však byla konstatována potřeba obnovy stěchy kompletně včetně krovu.

Krov pochází z poslední přestavby ve druhé polovině 18. století, jedná se zejména o zajímavou barokní konstrukci ve velké části zachovanou v autentické podobě. Při rekonstrukci jsme byli vedeni snahou o zachování autentických prvků v co největší možné míře. Konstrukce byla očištěna od nevhodných provizorních zásahů z druhé poloviny 20. století. Poškozené části byly nahrazeny prvky stejného tvaru s původní technologií zpracování. Zůstaly dle vodní stěchy práce mimo rámec estetického náročného. Části krovu byly postupně rozebírány, poškozené části vyměňovány. Pokud to bylo možné, byla zachována část původního prvku a byl nastaven novým materiálem. Spojky starých a nových částí byly provedeny jako celodřevěné zajištěné dubovými kolíky. Pokud byl vyměňován celý prvek, byl na místě vytesán do tvaru shodného s prvkem původním a zapasován do původních tesařských spojů. Veškeré nové dřevěné prvky byly tesané, nikoliv lepené nebo přilepené. Dále byla provedena obnova laticování a nová šindelová krytina ze štípaného smrkového šindele, trojitě položeného.

Náročnou částí byla obnova stropu nad hlavní výstavní místností. Původní trámový strop byl v 70. letech minulého století zavěšen na ocelovou konstrukci v prostoru krovu. V rámci obnovy byly odhaleny původní dřevěné trámy a bylo provedeno podepření průvlakem a sloupem v prostoru výstavní síně.

Celá rekonstrukce stěchy a výstavní místnosti stála cca 11 milionů Kč, na práci se podílela firma Zetos, beskydský šindel, Krovstav Hanušovice.

11. května jsme slavnostně otevřeli po rekonstrukci stálou expozici historie a archeologie Jesenicka. Autorem projektu byl Ing. Věteška, celá akce stála cca 4 miliony Kč a jedná se o mimořádně zajímavou expozici a to díky přehlednému způsobu vystavení sbírkových předmětů, tak díky výtvarnému pojetí a využití audiotekniky. Je zapotřebí poděkovat i historikům Vlastivědného muzea Jesenicka za kvalitní zpracování scénáře.

2011

V souvislosti s rekonstrukcí budovy Vodní tvrze a jejího funkčního využití vznikl záměr využít prostory sklepení pro stálou expozici archeologických procesů na Jesenicku.

V únoru 2011 je před odevzdáním projekt firmy HCHKRDTN s.r.o.; realizace by měla proběhnout do konce roku 2011. Cílem je vytvořit expozici evropského formátu. Budou prezentovány dosud nezveřejněné informace o procesech s archeology na Jesenicku za využití nejmodernější techniky.

Těšíme se na další stálou expozici, tentokrát nerekonstruovanou, ale úplně novou, která by měla zvýšit návštěvnost Vodní tvrze a kvalitní nabídku služeb města Jeseník.

V současné době dále probíhá rekonstrukce nádvoří. Projekt je dílem Ing.L.Lachmannové a práce realizuje jesenická firma K+K. V rámci rekonstrukce nádvoří bychom měli odstranit nevhodné zásahy ze 70.let minulého století a navrátit nádvoří historickou atmosféru doplněnou o současné architektonické prvky. Bude provedena nová dlažba nádvoří. Bude se jednat o historickou dlažbu ze žulových desek. Zároveň bude obnovena dlažba mostu. Nádvoří bude doplněno o současné architektonické prvky – vstupní rampu, dveře, informační tabule. Bude opravena fasáda včetně výmývalů oken. Do budoucna bychom rádi zrealizovali nové pavlače, kterým by se mohli vrátit jejich původní funkce krytých chodeb, nebude-li realizováno zastřešení nádvoří. Nové osvětlení pomůže oživit Vodní tvrzi i ve večerních – zejména po pořádání kulturních akcí a provozem kavárny.

Je zapotřebí zmínit, že probíhá rovněž rekonstrukce kanalizace a vodovodní přípojky.

V roce 2011 je rovněž zpracováván projekt na novou stálou expozici geologie tak, aby chom dle stejného způsobem prezentovali skvosty našich sbírek. Zhotovitelem projektu je Ing.arch. L.Lachmannová.

V roce 2011 je dále zpracováván projekt na celkovou rekonstrukci Vodní tvrze. Cílem toho projektu je optimalizace provozu a efektivnější využití prostor Vodní tvrze.

Předpokládáme vyřešení absence bezbariérového přístupu a vybudování výtahu; vytvoření přehledného prostoru recepce, pokladny; vybudování kavárny, vinárny a galerie nezávislé na provozu Vlastivědného muzea Jesenicka, vyřešení umístění kanceláří provozních pracovníků, přednáškové místnosti, vyřešení absence skladových prostor, ale i nalezení technického řešení zastřešení nádvoří.

V roce 2011 bychom mohli díky příspěvku Olomouckého kraje vyřešit statiku objektu.

Vodní tvrz má v sobě potenciál turisticko – atraktivního cíle. Víme, že muzejnictví prezentované moderním způsobem, vytvoření zázemí pro návštěvníky, ale i kulturní společenské akce zde pořídané pomohou vytvořit z Vodní tvrze dominantu ve městě.

Všechny zmínované práce na rekonstrukci kulturní památky Vodní tvrze probíhají za finančního příspěví Olomouckého kraje.

Mgr.Veronika Rybová, editelka VMJ